

Suvestinė redakcija nuo 2021-08-01 iki 2022-10-10

Nutarimas paskelbtas: TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21253

Nauja redakcija nuo 2019-12-21:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2018 m. gruodžio 21 d. Nr. O3E-459

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 dalies 6 ir 12 punktais bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos Šilumos ir vandens departamento Ekonominės analizės skyriaus 2018 m. gruodžio 14 d. pažymą Nr. O5E-359 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo bei susijusių teisės aktų pakeitimo“, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Nustatyti, kad:

2.1. Aprašas taikomas rengiant ir teikiant 2019 metų ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis;

2.2. rengiant ir teikiant 2018 metų ir ankstesnių ataskaitinių laikotarpių duomenis, taikoma Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“;

2.3. geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonės Tarybai pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą kartu su Reguluojamosios veiklos ataskaitomis už 2019 metus;

2.4. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertė, susidariusi dėl Aprašo 1 priede pakeistų nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpių, pripažįstama paskirstomosiomis sąnaudomis.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė

PATVIRTINTA
Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos
2018 m. gruodžio 21 d.
nutarimu Nr. O3E-459

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO BEI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja apskaitos atskyrimą, sąnaudų paskirstymą bei su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusius reikalavimus.

2. Aprašu vadovaujasi:

2.1. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai (toliau – Ūkio subjektai), įgyvendindami apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat informacijos teikimą atitinkamoms viešojo administravimo institucijoms Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytais atvejais ir tvarka;

2.2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), užtikrindama tinkamą Ūkio subjektų apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

3. Apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1. Apskaitos atskyrimas – Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto priskyrimas verslo vienetams, juos prilyginant savarankiškiems subjektams.

3.2. Ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, sutampantis su Ūkio subjekto finansiniais metais.

3.3. Bendrosios sąnaudos – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga (produktu) nesiejamos nei tiesiogiai, nei netiesiogiai ir paskirstomos taikant norminius ekonomine bei technine logika pagrįstus kriterijus.

3.4. Nepaskirstomosios sąnaudos – sąnaudos, kurias patiria Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinos nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamųjų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų grąžos sąskaita.

3.5. Netiesioginės sąnaudos – sąnaudos, kurios su konkrečia paslauga (produktu) siejamos netiesiogiai ir paskirstomos taikant ekonomine bei technine logika pagrįstus kriterijus.

3.6. Kriterijus – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Ūkio subjekto naudojamas kriterijus turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

3.7. Paskirstomosios sąnaudos – Ūkio subjekto faktiškai patirtos sąnaudos, kurios yra būtinos reguliuojamosios veiklos verslo vieneto veiklai vykdyti, pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti bei nepatenkančios į nepaskirstomųjų sąnaudų grupę.

3.8. Reguliavimo apskaitos sistema – reguliavimo veiklos tikslais naudojama geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos apskaitos, apimančios apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, sistema.

3.9. Sąnaudų centras – vidaus veikla (procesas) ar vidaus paslauga (produktas), kurioms tarpiniame sąnaudų paskirstymo etape yra priskiriama tam tikra netiesioginių sąnaudų suma, pagal priežastingumo principą siekiant paskirstyti netiesiogines sąnaudas galutinėms paslaugoms (produktams).

3.10. Sąnaudų paskirstymas – Ūkio subjekto sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms.

3.11. Sąnaudų vienaarūšiškumas (sąnaudų homogeniškumas) – sąnaudų savybė, kuri leidžia jas grupuoti pagal bendrus požymius.

3.12. Tiesioginės sąnaudos – sąnaudos, kurias galima tiesiogiai ir tiksliai priskirti konkrečioms paslaugoms (produktams).

3.13. Verslo vienetas – Ūkio subjekto veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms teikti ir (arba) produktams tiekti. Verslo vienetą sudaro visi Ūkio subjekto ištekliai, tų išteklių transformavimo veiklos ir (arba) procesai, susiję su šios grupės paslaugų ir (ar) produktų vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu ir (ar) produktų tiekimu kitiems verslo vienetams ir (ar) galutiniams paslaugų gavėjams.

4. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Įstatyme, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Tarybos 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-92 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, ir kituose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Verslo apskaitos bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

Nr. [O3E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

5. Aprašas netaikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines ataskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka.

6. Ūkio subjektas įgyvendindamas apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą, taip pat teikdamas informaciją Tarybai vadovaujasi Aprašo nuostatomis, o tais atvejais, kai Aprašas nereglamentuoja tam tikrų aspektų, Ūkio subjektas remiasi Verslo apskaitos standartais arba Tarptautiniais apskaitos standartais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

7. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

7.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros Ūkio subjekto verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

7.2. atskleisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje teikiamų reguliuojamųjų paslaugų pajamų ir sąnaudų formavimąsi.

8. Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

8.1. priežastingumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio būtinasias sąnaudas turi paskirstyti veiklai, kuri nulėmė tų sąnaudų atsiradimą, pajamas, turto įsigijimą ar išpareigojimų vykdymą;

8.2. objektyvumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų paskirstymą turi atlikti nešališkai;

8.3. pastovumo – Ūkio subjektas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią apskaitos sistemą;

8.4. skaidrumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų paskirstymą turi atlikti taip, kad kiekvienu pajamų, sąnaudų paskirstymo etapu ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo pajamas ir sąnaudas;

8.5. patikimumo – Ūkio subjektas turi užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

9. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), vadovaudamasis pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo faktų, neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą (taikydamas kaupimo metodą). Reguliavimo apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą – sudarant apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitas. Ūkio subjektui draudžiama tas pačias pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą įtraukti į apskaitą daugiau kaip vieną kartą.

10. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektas privalo suformuoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti Tarybai Apraše nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

11. Ūkio subjektas, vykdydamas apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetų:

11.1. geriamojo vandens tiekimo (įskaitant perkamą vandenį) veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienete Ūkio subjektas privalo, išskyrus skirstant pajamas, numatyti tokias paslaugas:

11.1.1. geriamojo vandens gavyba;

11.1.2. geriamojo vandens ruošimas;

11.1.3. geriamojo vandens pristatymas (įskaitant pristatymą transporto priemonėmis);

11.2. nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetas. Šiame verslo vienete Ūkio subjektas privalo numatyti tokias paslaugas:

11.2.1. nuotekų surinkimas centralizuotais nuotekų surinkimo tinklais;

11.2.2. nuotekų valymas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

11.2.3. nuotekų dumblo tvarkymas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

11.3. paviršinių nuotekų tvarkymas (tik esant atskirai paviršinių nuotekų tvarkymo sistemai);

11.4. geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio veiklos (toliau – Apskaitos veikla) verslo vienetas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

11.5. kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą, bet reguliuojama pagal kitą Lietuvos Respublikos įstatymą (kiekvienai Tarybos reguliuojamajai veiklai suformuojant savarankišką verslo vienetą);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

11.6. nereguluojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro Ūkio subjekto veikla, nereguluojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus (visą Tarybos nereguluojamą veiklą formuojant kaip vieną verslo vienetą).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

12. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetais ir juos sudarančioms paslaugoms, vadovaudamasis sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, nurodytomis Aprašo III skyriuje.

13. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, remdamasis atsiskaitymų su vartotojais ir abonentais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms (verslo vienetais), pajamos paskirstomos naudojant atitinkamus pajamų paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų.

14. Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertė ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosioms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguluojamosios veiklos verslo vienetais.

15. Jeigu Ūkio subjekto vykdomose reguliuojamosios veiklos investicijose dalyvauja kitos energetikos, elektroninių ryšių ar kitą infrastruktūrinę veiklą vykdančios įmonės, visos investicijų išlaidos gali būti priskiriamos reguliuojamojo turto vertei, o iš minėtų infrastruktūrinę veiklą vykdančių įmonių gautos pajamos, susijusios su vykdomomis investicijomis, gali būti priskiriamos nereguluojamosios veiklos verslo vienetais.

16. Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetais turi paskirstyti tokia tvarka:

16.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai teikti ar konkrečiam verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai ar konkrečiam verslo vienetais;

16.2. kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis, jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetais ar atitinkamoms paslaugoms pagal tai, kokia apimtimi ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų;

16.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi proporcingai paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms, naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus;

16.4. Ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą Aprašo 11 punkte nurodytiems verslo vienetais ir paslaugoms, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetais, į kurių sudėtį įeina reguliuojamųjų kainų paslaugos, priskirti:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.1. plėtos darbų vertę, iki ilgalaikio turto vieneto, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios;

- 16.4.2. prestižo vertę;
- 16.4.3. investicinio turto vertę;
- 16.4.4. finansinio turto vertę;
- 16.4.5. atidėtojo mokesčio turto vertę;
- 16.4.6. ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti, vertę;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.7. ilgalaikio turto (ar jo dalies), įsigyto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintą su Taryba vertę;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.8. bet kokio ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.9. nebaigtos statybos vertę, Ūkio subjektui neatlygintinai (nemokamai) perduotų, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę, išnuomoto (išskyrus Aprašo 14 punkte numatytu atveju, kai ne mažiau kaip pusė nuomos pajamų priskiriama reguliuojamajai veiklai) ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.10. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų ir joms prilygintas lėšas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.11. eksploatuojamo išsinuomoto, panaudos ar panašiais pagrindais gauto ilgalaikio turto vertes.

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.12. turto vertes, kurių Ūkio subjektas negali įtraukti į savo balansą pagal galiojančių teisės aktų nuostatas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.13. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.14. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

16.4.15. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą vartotojų ir abonentų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų.

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

17. Perkelti duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, geriamojo vandens ir nuotekų neatsiskaitomųjų bei atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens ir nuotekų siurblių vertės nurodomos Aprašo 5 ir 6 prieduose arba Aprašo 4 priede. Atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų vertės Aprašo 4, 5 ir 6 prieduose turi būti tiesiogiai priskiriamos Apskaitos verslo vienetui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

18. Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo:

- 18.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;
- 18.2. į reguliavimo apskaitos sistemą perkelti sąnaudas suskirstyti į Aprašo 19 punkte nurodytas sąnaudų grupes, remdamasi sąnaudų vieningumu (homogeniškumu);
- 18.3. užtikrinti, kad reguliavimo apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

19. Visos Ūkio subjekto patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias sąnaudų grupes:

- 19.1. geriamojo vandens įsigijimo sąnaudos;
- 19.2. nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo sąnaudos;
- 19.3. elektros energijos sąnaudos;
- 19.4. technologinių medžiagų ir technologinio kuro sąnaudos;
- 19.5. kuro transportui sąnaudos;
- 19.6. šilumos energijos sąnaudos;
- 19.7. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- 19.8. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos;
- 19.9. personalo sąnaudos;
- 19.10. mokesčių sąnaudos;
- 19.11. finansinės sąnaudos;
- 19.12. administracinės sąnaudos;
- 19.13. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
- 19.14. kitos sąnaudos.

20. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį:

20.1. priklauso nuo suteiktų paslaugų (parduotų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamosiomis sąnaudomis. Kintamosioms sąnaudoms yra priskiriamos geriamojo vandens įsigijimo, nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo, elektros energijos technologinėms reikmėms, technologinių medžiagų ir technologinio kuro, mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, mokesčio už taršą, automobilių, skirtų geriamojo vandens transportavimui, kuro sąnaudos, kitos kintamosios sąnaudos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

20.2. nepriklauso nuo suteiktų paslaugų (parduotų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviosiomis sąnaudomis. Pastoviosioms sąnaudoms yra priskiriamos visos sąnaudos, išskyrus 20.1 papunktyje nurodytas ir kintamosioms sąnaudoms priskiriamas sąnaudas.

21. Skaičiuodamas reguliuojamosios veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, reguliuojamojoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto likutines ir įsigijimo vertes, Ūkio subjektas turi vadovautis Aprašo 16 ir 27 punktais bei šiomis nuostatomis:

21.1. Ūkio subjektas privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (pagal Aprašo 1 priedą) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą, išskyrus Aprašo 21.2, 21.4 ir 21.6 papunkčiuose numatytais atvejais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

21.2. jei ilgalaikio turto vienetams Aprašo 1 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį Verslo apskaitos bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

21.3. parengus ilgalaikį turtą naudoti (pradėjus eksploatuoti), jo nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos;

21.4. kai ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas bei nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis koreguojamas Verslo apskaitos arba Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

21.5. ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes;

21.6. kai Ūkio subjekto įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudas, gali taikyti kitokią, nei Tarybos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

21.7. Tarybai nustačius kitą nei ūkio subjekto apskaičiuotą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį, ūkio subjektas, skaičiuodamas nusidėvėjimo sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį. Ūkio subjektui nepateikus informacijos ar dokumentų, kuriais remiantis ūkio subjektas planuoja taikyti kitokią negu Aprašo 1 priede nustatytą nusidėvėjimo laikotarpį, taikomas Aprašo 1 priede nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

22. Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo, laikydamasis priežastingumo principo, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus. Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, Ūkio subjektas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstydamas paslaugoms, privalo naudoti atitinkamus sąnaudų paskirstymo kriterijus. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

23. Ūkio subjektas, vadovaudamasis šio Aprašo 8 punkte nurodytais principais, visas patiriamas sąnaudas galutinėms paslaugoms privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

23.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

23.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginis. Šios sąnaudos paskirstomos taikant norminius ekonomine, technine logika pagrįstus paskirstymo kriterijus;

23.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Ūkio subjekto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

23.4. nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, išvardintos Aprašo 27 punkte. Aprašo 27 punkte išvardintas sąnaudas, kurias galima identifikuoti iš buhalterinės apskaitos registrų, Ūkio subjektas turi įtraukti į reguliavimo apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas, jas perkeldamas iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas turi priskirti nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

24. Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas gali paskirstyti iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba naudodamas tarpinius sąnaudų centrus verslo vienetams ir paslaugoms, kurie netiesiogiai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas pagal poreikį gali suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:

24.1. infrastruktūros valdymo ir eksploatacijos veiklą;

24.2. infrastruktūros plėtros veiklą;

24.3. paslaugų teikimo veiklą;

24.4. paslaugų plėtros veiklą;

24.5. pardavimo veiklą;

24.6. klientų aptarnavimo veiklą;

24.7. gedimų šalinimo veiklą;

24.8. atsiskaitymų ir apskaitos veiklą;

24.9. transporto valdymo veiklą;

24.10. materialinio aprūpinimo veiklą;

24.11. personalo valdymo veiklą;

24.12. kita.

25. Sąnaudų centrams priskirtas netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms. Tokių sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų centro, kurio sąnaudos skirstomos, ir sąnaudų centro, kuriam sąnaudos yra priskiriamos. Ūkio subjektas privalo pagrįsti, kad kiekvienas netiesioginių sąnaudų paskirstymo kriterijus atitinka Aprašo 8 punkte numatytus principus.

26. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priežastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms proporcingai atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai priskirtai pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms priskiriamos Aprašo 16.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.

27. Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamųjų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamųjų kainų paslaugos, priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas:

27.1. beviltiškas skolas, išskyrus beviltiškas skolas, kai abonentai, kurie yra įtraukti į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) skelbiamą mokesčių mokėtojų, nukentėjusių nuo nepalankios epideminės COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) situacijos, sąrašą (toliau – Sąrašas), ir vartotojai nepadengia turimų įsipareigojimų Ūkio subjektui. Paskirstomosiomis beviltiškų skolų sąnaudomis gali būti

pripažįstamos tik tos vartotojų ir abonentų, nukentėjusių nuo nepalankios epideminės COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) situacijos, skolos, kurios susidarė per laikotarpį nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje pradžios iki karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje atšaukimo ir du mėnesius po jo. Ūkio subjektas, norėdamas priskirti beviltiškas skolas reguliuojamų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetams, kartu su metinėmis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis Tarybai paprašius turi pateikti beviltiškas skolas pagrindžiančius ir pastangas susigrąžinti šias skolas įrodančius dokumentus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo ir Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų apskaičiavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 40 „Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03E-440](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10802

Nr. [03E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

27.1¹. baudas ir delspinigius;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03E-440](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10802

27.2. paramą, labdarą, vartotojų švietimo sąnaudas, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus, papildomo draudimo sąnaudas, išskyrus darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus ir (ar) su potencialiai pavojingais įrenginiais, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe sąnaudas;

27.3. tantjemų išmokas;

27.4. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamuoju verslo vienetu;

27.5. patirtas palūkanų ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;

Redakcija nuo Nurodytos sąnaudos įvertinamos artimiausio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos skaičiavimo (bazinės kainos ar perskaičiuotos bazinės kainos) metu, nuo šio nutarimo įsigaliojimo.:

27.5. patirtas palūkanų sąnaudas, išskyrus sąnaudas, kurios reikalingos padengti apyvartinių lėšų trūkumą vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 16 d. pasitarimo sprendimo (protokolo Nr. 14) priede numatytas priemones, kartu atsižvelgiant į įtrauktą į Sąrašą vartotojų ir abonentų, mokestinių prievolių atidėjimą per laikotarpį nuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje pradžios iki karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje atšaukimo ir du mėnesius po jo. Reguluojamų kainų paslaugoms ir atitinkantiems verslo vienetams gali būti priskiriamos tiek jau sudarytų paskolų, tiek naujų, Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbto karantino laikotarpiu sudarytų trumpalaikių paskolų (iki vienerių metų), skirtų subalansuoti Ūkio subjekto finansinius srautus Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbto karantino laikotarpiu, palūkanų sąnaudas. Reguluojamų kainų paslaugoms ir atitinkantiems verslo vienetams draudžiama priskirti minėtų paskolų palūkanų dalį, viršijančią Lietuvos banko skelbiamų nefinansinėms korporacijoms (bendrovėms) suteiktų naujų paskolų eurai, kurių trukmė trumpesnė nei vieneri metai, atitinkamo mėnesio palūkanų normų vidurkį. Palūkanų normų vidurkis nustatomas atsižvelgiant į Ūkio subjekto naujai sudarytos paskolų sutarties datą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [03E-440](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10802

27.5¹. kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03E-440](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10802

27.6. komandiruočių, personalo mokymo sąnaudas (išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti);

27.7. reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, konsultacijų, tyrimų sąnaudas (išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti);

27.8. nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, išnuomoto (išskyrus Aprašo 14 punkte numatyto atveju, kai ne mažiau kaip pusė nuomos pajamų priskiriama reguliuojamai veiklai), panaudos teise perduoto kitam ūkio subjektui ilgalaikio turto sąnaudas (išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei Ūkio subjektas pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo), išsinuomoto, Ūkio subjektui neatlygintinai (nemokamai) perduoto, panaudos teisėmis disponuojamo turto nusidėvėjimo sąnaudas;

27.9. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;

27.10. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, dotacijų ir subsidijų, ir joms prilygintas lėšas;

27.11. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su turto perkainojimu;

27.12. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo plėtros darbų, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios;

27.13. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti;

27.14. išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei išmokas darbuotojams, kurios viršija Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kituose teisės aktuose numatytas privalomas išmokas, kitas su darbuotojo atliekamų funkcijų vykdymu nesusijusių išmokų sąnaudas;

27.15. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, apskaičiuojamą nuo įvykdžius investicinius projektus įsigyto ilgalaikio turto (ar jo dalies) vertės, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintos su Taryba;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.16. mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, įsigijimo sąnaudas;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.17. sąnaudas, susijusias su Ūkio subjekto įvaizdžio kūrimo tikslais, atidėjinių, atlygio valdybos ir tarybos nariams bei su šiuo atlygiu susijusių mokesčių, išskyrus viešo intereso įmonių valdybos arba tarybos narių atlygio bei su šiuo atlygiu susijusių mokesčių, salių nuomos, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.18. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinės vertės po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.19. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės dalies, sukurtos vartotojų ir abonentų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.20. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertes;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

27.21. reprezentacijos sąnaudas.

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

28. Ūkio subjektas suskaičiuotą veiklos rezultatą reguliavimo apskaitos sistemoje turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę.

IV SKYRIUS SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SU SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ SĄVADAS

29. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų, pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio ketvirčiui, Tarybos reikalavimu per 30 darbo dienų pateikti reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

30. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliavimo apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija Tarybai leistų visiškai įsitikinti Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo III skyriuje, vykdymu. Reguliavimo apskaitos sistemos teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

30.1. tinkamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti tinkami ir pakankami informacijos gavėjui, vertinant Ūkio subjekto vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų, naudojamo ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams;

30.2. patikimumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų;

30.3. palyginamumo kriterijų – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę palyginti Ūkio subjekto skirtingų laikotarpių reguliavimo apskaitos sistemos duomenis;

30.4. reikšmingumo kriterijų – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis reguliuojamos veiklos ataskaitomis, parengtomis pagal reguliavimo apskaitos sistemą.

31. Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas (toliau – Sistemos aprašas) turi atskleisti Ūkio subjekto reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą Tarybai Ūkio subjektas privalo pateikti su šiais neatskiriamą Sistemos aprašo dalį sudarančiais priedais:

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

31.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų sąrašas ir paslaugos aprašymas;

31.2. Ūkio subjekto parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Ūkio subjektui įgyvendinti Aprašo reikalavimus;

31.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno kriterijaus ekonominis pagrindumas;

31.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas (pagal Aprašo 1 priedą);

31.5. kita informacija, įrodanti, kad Ūkio subjekto suformuota reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams ir paslaugoms yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, atitinka Aprašo reikalavimus.

32. Apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams ir paslaugoms yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus, Ūkio subjektas privalo pranešti Tarybai. Informacija apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos pakeitimus Tarybai teikiama kartu su Aprašo 34 punkte nustatytu metiniu reguliuojamos veiklos ataskaitų rinkiniu. Taryba gali reikalauti pakeisti Ūkio subjekto taikomą reguliavimo apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

33. Ūkio subjektai, veiklą pradėję po Aprašo įsigaliojimo dienos, Tarybai privalo per šešis mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios pateikti Sistemos aprašą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

34. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Tarybai metinių reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinį, kuris turi būti pakankamai išsamus, kad Taryba galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metinių reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinį sudaro:

Punkto pakeitimai:

Nr. [03E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

34.1. Ūkio subjekto Sistemos aprašas (su priedais) ir vadovo raštiškas patvirtinimas, kad Ūkio subjekto veiklos ataskaitiniu laikotarpiu naudota reguliavimo apskaitos sistema bei metinių Reguluojamosios veiklos ataskaitų rinkinyje pateikta ataskaitinio laikotarpio informacija atitinka šiame Apraše nustatytą apskaitos atskyrimo taisyklių ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus;

34.2. ataskaitinio laikotarpio Ūkio subjekto suvestinė balanso ataskaita pagal finansinės apskaitos standartus (Aprašo 2 priedas);

34.3. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamosios veiklos pelno (nuostolių) ataskaita (Aprašo 3 priedas);

34.4. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamosios veiklos sąnaudų paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 4 priedas);

34.5. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamosios veiklos ilgalaikio turto įsigijimo ir likutinės vertės suvestinė ataskaita (Aprašo 5 priedas);

34.6. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamojo ilgalaikio turto įsigijimo vertės (suskačiuotos pagal Aprašo nuostatas) paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 6 priedas);

34.7. ataskaitinio laikotarpio reguliuojamojo ilgalaikio turto likutinės vertės (suskačiuotos pagal Aprašo nuostatas) paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms ataskaita (Aprašo 7 priedas);

34.8. ataskaitinio laikotarpio geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų realizacija (Aprašo 8 priedas);

34.9. ataskaitinio laikotarpio technologiniai rodikliai (Aprašo 9 priedas);

34.10. ataskaitinio laikotarpio personalo duomenų ataskaita (Aprašo 10 priedas);

34.11. ataskaitinio laikotarpio elektros energijos (įskaitant ir savo pasigamintą) suvartojimo ataskaita (Aprašo 11 priedas);

34.12. visa informacija apie ataskaitiniu laikotarpiu įneštą turtinį įnašą, kuriuo didinamas ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti turtą kopiją, turto vertinimo akto kopiją, informaciją apie turto būklę, likutinę vertę, likutinės vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų lėšas ir kitoms, 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutinės vertės bei susijusius turtinio įnašo duomenis), bei ūkio subjekto motyvuotu sprendimu nustatytus ilgalaikio turto vienetais numatomus taikyti nusidėvėjimo laikotarpius;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

34.13. Ūkio subjekto nuožiūra pateikiami kiti dokumentai ir informacija, padedantys Tarybai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu vykdytų Apraše nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

35. Kartu su metinių reguliuojamosios veiklos atskaitų rinkiniu Tarybai turi būti pateiktas Ūkio subjekto metinių finansinių atskaitų rinkinys, sudaromas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, ir audito išvada (kai finansinių atskaitų auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka). Jei geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklą vykdo susijusių Ūkio subjektų grupė, tai turi būti pateiktas kiekvieno Ūkio subjekto metinių finansinių atskaitų rinkinys bei konsoliduotas metinių finansinių atskaitų rinkinys, jei toks pagal Lietuvos Respublikos konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymą sudaromas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

36. Tarybai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 10 darbo dienų privalo detalizuoti Tarybai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad Tarybai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami. Taryba turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas atitiktų Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektai privalo pakoreguoti ir pateikti Tarybai patikslintą Sistemos aprašą per Tarybos nustatytą protingą terminą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

37. Ūkio subjekto naudojamas Sistemos aprašas ir metinių reguliuojamosios veiklos atskaitų rinkinys, išskyrus konfidencialią informaciją, yra viešas ir skelbiamas Ūkio subjekto tinklalapyje. Ūkio subjektas, teikdamas Tarybai metinių reguliuojamosios veiklos atskaitų rinkinį, privalo nurodyti, kokia informacija yra konfidenciali, bei nurodyti tos informacijos laikymo konfidencialia teisinį pagrindą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

38. Ūkio subjekto Tarybai pateiktas metinių reguliuojamosios veiklos atskaitų rinkinys privalo būti patikrintas nepriklausomo auditoriaus (toliau – Auditorius) Įstatymo 33 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka. Įstatymo 33 straipsnio 11 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka ūkio subjektas

privalo atlikti reguliavimo apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-459](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21253

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

39. Auditoriui atsisakius pareikšti nuomonę ar pareiškus neigiamą nuomonę apie Ūkio subjekto reguliuojamosios veiklos ataskaitose esančią informaciją ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliuojamosios veiklos ataskaitų ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikimumą bei teisingumą ir užtikrinti, kad būtų atlikta pakartotinė patikra, kurios sąnaudos yra priskiriamos nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-459](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21253

40. Metinį reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinį Ūkio subjektas teikia kartu su audito patikros ataskaita apie faktinius pastebėjimus (toliau – Audito ataskaita). Audito ataskaitoje nurodytos metinio reguliuojamosios veiklos ataskaitų klaidos privalo būti ištaisytos ir Tarybai pateiktas patikslintas pagal auditorių pastabas metinis reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinys. Vėliau paaiškėjus, kad pagal Aprašo 34 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti Tarybą, nurodant kokie duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti Auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi ir ar reikalinga pakartotinė patikra, bei per 10 darbo dienų (po pakartotinės patikros, kai ji yra reikalinga) Tarybai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas per Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (toliau – DSAIS). Auditoriaus įvertinimo ir pakartotinės patikros nereikia, jeigu duomenys ataskaitose koreguojami gavus Tarybos pastabas dėl duomenų tikslinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-459](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21253

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

Nr. [O3E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Taryba, vertindama Ūkio subjekto pateiktus duomenis, tarp jų ir duomenis apie pajamų, patirtų sąnaudų, ilgalaikio turto dydį bei struktūrą, naudoja:

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

41.1. tiesiogiai iš Ūkio subjekto gautus reguliavimo apskaitos sistemos duomenis bei kitą informaciją, gautą vykdant kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

41.2. turimus duomenis apie atitinkamas paslaugų pajamas, sąnaudas, ilgalaikį turtą.

42. Taryba turi teisę iš Ūkio subjekto per Tarybos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms Tarybos funkcijoms vykdyti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

43. Aprašo priedus bei kitus dokumentus, nurodytus Aprašo 34 ir 35 punktuose, Ūkio subjektas privalo pateikti elektronine forma per DSAIS. Pateiktų dokumentų, nurodytų 34 ir 35 punktuose, patvirtinimas DSAIS reiškia, kad dokumentai yra gauti ir užregistruoti, tačiau ateityje Taryba analizuodama pateiktus dokumentus gali pateikti pastabas ir prašyti Ūkio subjekto pateikti paaiškinimus bei patikslinti ataskaitas pagal Tarybos pateiktas pastabas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

44. Ūkio subjektas, pažeidęs Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

45. Esant neaiškumų dėl šio Aprašo nuostatų taikymo, esant neaiškumų dėl tam tikrų sąnaudų, pajamų ar ilgalaikio turto verčių priskyrimo reguliuojamosios ar nereguliuojamosios veiklos verslo vienetams ir paslaugoms, Ūkio subjektas kreipiasi į Tarybą metodinės pagalbos. Taryba, gavusi Ūkio subjekto prašymą, teikia konsultaciją Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

46. Tarybos veiksmai ar neveikimas, įgyvendinant Aprašą, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

Priedų pakeitimai:

1-12 priedai

Priedo pakeitimai:

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

Nr. [O3E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

Pakeitimai:

1.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-893](#), 2019-12-20, paskelbta TAR 2019-12-20, i. k. 2019-20958

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-459 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-440](#), 2020-05-21, paskelbta TAR 2020-05-21, i. k. 2020-10802

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-459 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Nutarimas

Nr. [O3E-937](#), 2021-07-29, paskelbta TAR 2021-07-29, i. k. 2021-16743

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimo Nr. O3E-459 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo